

«Загальні вимоги до фінансової звітності» затверджено Наказом Міністерства фінансів України №73 від 07.02.2013р.; 4. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 18 (МСБО 18) дохід IASB; Стандарт, Міжнародний документ від 01.01.2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua/>

ФЛОРЯ К.А., студ. 5 курсу
ЄРШОВА Н.Ю., доц., к. е. н.

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ «ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ»

Динамічність розвитку науки та економіки, інтеграція бізнес-процесів, вплив на світовий ринок великих корпорацій вимагає від суб'єктів господарювання пошуку шляхів отримання та збільшення позитивного фінансового результату, що є основним показником ефективності діяльності підприємства. Отримання бухгалтерами достовірного значення фінансового результату в значній мірі залежить від розробки єдиних підходів до трактування його сутності в економічному, обліковому і податковому аспекті.

Визнання італійськими бухгалтерами бухгалтерського обліку як науки дозволило сформулювати його основну мету – дослідження результатів господарської діяльності. В цьому контексті особливу цінність мав постулат Пізані: «Сальдо рахунків статичних (рахунки чистого майна) дорівнює сальдо рахунків динамічних (майнові рахунки), в свою чергу, кожне з них дорівнює сумі прибутку». На практиці це означало введення в баланс замість рахунку «Збитки і прибутки» не сальдованих оборотів результатних рахунків.

Дослідження розвитку методик розрахунку еволюції фінансових результатів дозволяє зробити висновок, що ключовими елементами будь-якої концепції при визначенні фінансових результатів господарської діяльності в бухгалтерському обліку були і залишаються доходи і витрати. В економічній науці не існує єдиного трактування категорії «фінансові результати» [1]. Етимологічно під поняттям «фінансові результати» розуміють різницю між доходами та витратами підприємства за певний час. В законодавстві України не розглядається сутність саме поняття «фінансові результати». Зокрема, в частині законодавчих актів з бухгалтерського обліку обґрунтовано лише сутність дефініцій «прибуток» та «збиток» (Національні положення (стандарт)

бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [2]. Дослідження нормативних джерел та наукових праць відомих вчених з питань трактування сутності поняття «фінансові результати», дозволило згрупувати існуючі точки зору за трьома напрямками: економічний, обліковий, законодавчо-нормативний аспект(табл. 1).

Таблиця 1 – Трактування поняття «фінансові результати»

Джерело	Трактування сутності поняття «фінансовий результат»
Економічний аспект	
Скалюк Р.В.[3]	підсумкова категорія результативності господарської діяльності, котра відображає величину економічних вигод отриманих (втрачених) підприємством, визначених як різниця між сумами доходів та відповідних їм витрат, що виражена у абсолютних показниках прибутку (збитку), які характеризують потенціал прибутковості, економічного зростання та розвитку підприємства
Пушкар М.С. [4]	Прибуток чи збиток, отримані в результаті господарської діяльності
Мочерний С.В. [5]	грошова форма підсумків господарської діяльності організацій або їхніх підрозділів, виражена в прибутках аборзбитках
Обліковий аспект	
Ткаченко Н.М.[6]	утворюються з доходів діяльності підприємства за вирахуванням витрат діяльності
Загородній А.Г. [7]	1) Різниця між доходами та витратами підприємства чи його окремого підрозділу за певний час; 2) Приріст чи зменшення вартості власного капіталу підприємства внаслідок діяльності у звітному періоді
Законодавчо-нормативний аспект	
НП(С)БО «Загальні вимоги до фінансової звітності» [8]	1) прибуток – сума, на яку доходи перевищують пов’язані з ними витрати. Збиток – перевищення суми витрат над сумою доходу, для отримання якого були здійснені ці витрати.
Податковий кодекс України (ст. 134) [9]	прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до НП(С)БО або міжнародних стандартів фінансової звітності, на різниці, які виникають відповідно до положень цього розділу.
МСБО 1 (IAS) «Подання фінансової звітності» [10]	прибуток або збиток – це загальний дохід за вирахуванням витрат за винятком компонентів іншого сукупного доходу

З наведених визначень бачимо, що поняття «фінансові

результати» трактується як прибуток (збиток), підсумки (результат), приріст (зменшення) капіталу, економічна категорія, характеристика фінансово-господарської діяльності підприємства, а також як різниця між доходами та витратами. Така наявність дефініцій спричинена існуванням різних підходів до розуміння досліджуваного поняття (економічний, бухгалтерський (обліковий), податковий). Аналіз наведених точок зору трактування поняття «фінансові результати» показав, що більшість економістів розглядають дане визначення як результат господарської діяльності підприємства, що проявляється у вигляді прибутку або збитку. Обліковий аспект розкриває сутність «фінансових результатів» через призму співставлення доходів і витрат підприємства, а також у вигляді приросту чи зменшення вартості власного капіталу.

Аналіз основних джерел законодавчо-нормативної бази України, що регулюють питання організації та ведення бухгалтерського обліку, свідчить, що у даних документах взагалі відсутнє трактування поняття «фінансові результати», а натомість розкривається зміст таких його економічних категорій, як «прибуток» і «збиток».

Результати дослідження історичного розвитку обліку фінансових результатів свідчать, що облікова думка розвинулася у двох напрямках: персоналістичному та інституційному. Персоналісти вважали, що фінансові результати становлять частину капіталу, який обчислюється в поточних цінах, а з точки зору інституціоналістів, фінансові результати є наслідком оцінки за собівартістю, за історичними цінами.

Проведене дослідження розвитку методик розрахунку еволюції фінансових результатів дозволяє зробити висновок, що ключовими елементами будь-якої концепції при визначенні фінансових результатів господарської діяльності в бухгалтерському обліку були і залишаються доходи і витрати. Відсутність єдиних підходів до визначення сутності фінансових результатів та розуміння даного поняття як прибуток (збиток) свідчить про недосконалість системи бухгалтерського, економічного, податкового обліку. Тому, на етапі посилення інтеграційних процесів необхідне проведення дій з боку відповідних органів, щодо закріплення такого поняття як «фінансові результати», та неототожнення його з прибутком (збитком) на законодавчому рівні, а також уніфікації підходів до трактування у національних стандартах і податковому

законодавстві.

Список літератури: 1. Прохар Н.В. Облік доходів, витрат і фінансових результатів: проблеми теорії та практики: [монографія] / Н.В. Прохар, Ю.О. Ночовна. – Полтава: РВВ ПУЕТ, 2011. – 257 с. 2. Шипіна С.Б. Сутність поняття «фінансові результати» як об'єкта бухгалтерського обліку / С.Б. Шипіна // Вісник ЖДТУ. Економічні науки. – 2012. – №1(59) . – С. 229-232. 3. Скалюк Р.В. Сутність та значення фінансових результатів в системі розвитку господарської діяльності промислових підприємств / Р.В. Скалюк // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету: збірник наукових праць. – Кіровоград: Кіровоградський національний технічний університет, 2010. – Випуск 18, частина 1. – С. 135-141. 4. Пушкар М.С. Фінансовий облік: Підручник / М.С. Пушкар. – Тернопіль: Карт-бланш, 2002. – 628 с. 5. Мочерний С.В. Політична економія: навч. посібник / С.В. Мочерний. – К.: Знання-Прес, 2002. – 687 с. 6. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах України : підручник / Н.М. Ткаченко. – Вид. 6-ое. – К. : Вид-во А.С.К., 2002. – 784 с. 7. Загородній А.Г. Облік і аудит: Термінологічний словник / Загородній А.Г., Вознюк Г.А., Партин Г.О. – Львів: «Центр Європи», 2002. – 671 с. 8. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» затверджено Наказом Міністерства фінансів України №73 від 07.02.2013р. зі змінами від 08.02.2014 №48. 9. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-IV зі змінами від 17.09.2015 р. № 702-VIII. 10. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 (МСБО 1) Подання фінансової звітності IASB; Стандарт, Міжнародний документ від 01.01.2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/>

СТРИГУЛЬ А.С., к.е.н., доцент НТУ «ХПІ», м. Харків,
МАРТИНОВА В.В., магістр НТУ «ХПІ», м. Харків,
РАГУЛІН Р.В., магістр НТУ «ХПІ», м. Харків

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Подальший розвиток економіки України в складних сучасних умовах пов'язаний із вирішенням багатьох економічних проблем, таких як: спад обсягів промислового виробництва, перевищення імпорту товарів над експортом, значне відхилення фактичного рівня доходів держави від запланованого, негативне сальдо платіжного балансу та т.і. Гостро постає питання об'єктивного формування, обліку та відображення фінансових результатів діяльності підприємств України.

Дослідженням визначення особливостей дефініції «фінансові результати підприємства» займались провідні вчені: Ф.Ф. Бутинець, Ю.С. Цал-Цалко, С.Ф. Голов, В.В. Сопко, А.Г. Загородній, Г.А. Вознюк та інші. Професор Ф.Ф. Бутинець пропонує визначати їх як: «фінансові результати це співставлення доходів та витрат підприємства відображених у звіті, прибуток або збиток організації » [1]. Професор Ю.С. Цал-Цалко зазначає, що: «для визначення фінансових результатів доходи звітної